

Konspekty lekcji do tematu: „Kobiety na Górnym Śląsku dawniej i dziś”

Cel: uczeń poszerza wiedzę na temat życia codziennego i obyczajów śląskich dawniej i współcześnie, umie znaleźć powiązania przeszłości historycznej z teraźniejszością, dostrzega zmiany w swoim otoczeniu oraz procesach społecznych, zostaje uwrażliwiony na kwestie równościowe, potrafi pracować zespołowo

Metody:

- praca z materiałem nagraniowym
- analiza tekstu źródłowego
- indywidualna refleksja
- praca w podgrupach
- wywiad
- dyskusja
- prezentacja wyników pracy zespołowej

Materiały:

- wywiady zamieszczone na stronie internetowej <http://www.e-historie.pl> lub na płycie
- teksty źródłowe zamieszczone w publikacjach „Ocalone słowa, ocalone dziedzictwo regionu”, publikacja DWPN oraz „Zwyczaje i obyczaje górnośląskie. Życie religijne”, Archiwum Historii Mówionej, 1 tom, publikacja DWPN
- duże kartki typu flip-chart, pisaki

Przebieg:

1. lekcja

- 1) Uczniowie wspólnie słuchają wywiadu ze strony internetowej <http://www.e-historie.pl>, np.:
    - „Życie na wsi przed i w czasie II wojny światowej”, relacja Teresy Kocyby (rocznik 1935), mieszkanki Starego Koźła, dział „Zwyczaje i obyczaje górnośląskie”, czas 17 minut
    - „Mieszkanka Zdieszowic w barwny sposób opowiada o zalotach na śląskiej wsi”, osoba anonimowa, dział „Zwyczaje i obyczaje górnośląskie”, czas 12 minut
  - 2) Nauczyciel dzieli uczniów na zespoły. Każdy zespół dostaje do przeczytania tekst
    - np. „Górnośląska Wigilia”, osoba anonimowa, w: „Zwyczaje i obyczaje górnośląskie. Życie religijne”, Archiwum Historii Mówionej, 1 tom, publikacja DWPN
  - 3) Uczniowie w zespołach notują na dużych kartkach informacje, jakie usłyszeli i znaleźli w tekstach na temat kobiet: Jakie miały obowiązki? Jak spędzały czas wolny? Jaka była ich pozycja w rodzinie?
- *Można wprowadzić dla jednej z grup inną perspektywę analizy tekstu i słuchowiska: Jakie obrzędy i zwyczaje praktykowane były na Śląsku przed II wojną? Jakie były tradycje kulinarne? Jak ludzie ubierali się? Jak mieszkali?

4) Uczniowie dostają zadanie domowe: porozmawiać ze starszymi członkami rodziny, sąsiadami, znajomymi o tym, w jaki sposób w ich pamięci zachował się obraz kobiety w domach rodzinnych i zapisać informacje lub utrwalić je w innej formie (np. plakatu, rysunku). Chętni uczniowie mogą wysłuchać innych wywiadów zamieszczonych na stronie internetowej <http://www.e-historie.pl>

* Jakie obrzędy i rytuały dnia codziennego i świąt pamiętają ze swojego dzieciństwa?

2.lekcja

1) Nauczyciel przypomina prace wykonane w zespołach podczas poprzedniej lekcji, chętni uczniowie prezentują swoje prace domowe .

2) Uczniowie podzieleni na podgrupy odnoszą informacje do swojej aktualnej wiedzy i doświadczeń o współczesności i zapisują wnioski na dużych kartkach: Jak zmieniło się życie kobiet? Jak zmieniły się ich obowiązki i spędzanie czasu wolnego? Czy zmieniła się ich rola w rodzinie i społeczeństwie? Dlaczego?

* Które obrzędy i zwyczaje przetrwały na Śląsku do dziś? Które są praktykowane w innej formie? Które są zapomniane? Jakie nowe zwyczaje można zaobserwować?

3) Zespoły prezentują wyniki pracy, a nauczyciel podsumowuje zajęcia prowadząc dyskusję z uczniami: Jakie wnioski możemy wyciągnąć z wykonanych zadań? Dlaczego region i życie jego mieszkańców zmieniają się? Czy możemy mieć wpływ na procesy społeczne? Które zmiany uważacie za dobre, a którym chcielibyście przeciwdziałać? Dlaczego zajęliśmy się tematem „kobieta”?

**Konspekty można zrealizować również z perspektywy „Mężczyźni na Górnym Śląsku dawniej i dziś”